

Gelukstraat

Een sociaal-artistiek straatproject over geluk

PERSMAP

Gelukstraat

Gelukstraat

De Gelukstraat

is een gemakkelijk
uit te spreken en
te schrijven straat.
Ge hoeft niet te
dicteren of te spellen.

Ge zegt gewoon:

*"'t is hetgeen
dat ge altijd al
gezocht hebt"*

en mensen weten
meteen wat ge bedoelt.

Over geluk en samenleven

**Ik zou overal gelukkig kunnen zijn.
ZELFS OP EEN MESTHOOP.
Geluk maak je toch zelf.**

Ik zou overal gelukkig kunnen zijn.
ZELFS OP EEN MESTHOOP.
Geluk maak je toch zelf.

Ik zou overal gelukkig kunnen zijn.
ZELFS OP EEN MESTHOOP.
Geluk maak je toch zelf.

Ik zou overal gelukkig kunnen zijn.
ZELFS OP EEN MESTHOOP.
Geluk maak je toch zelf.

Ik zou overal gelukkig kunnen zijn.
ZELFS OP EEN MESTHOOP.
Geluk maak je toch zelf.

Ik zou overal gelukkig kunnen zijn.
ZELFS OP EEN MESTHOOP.
Geluk maak je toch zelf.

oud. Langs het internet en een ongekende mobiliteit staan we vandaag virtueel in contact met de hele wereld. Maar naar de bakker gaan we niet zo veel, brood is vandaag immers ook te koop in de anonimiteit en efficiëntie van de supermarkt. De straat ligt er wat leger bij. Ze werd misschien vooral een transitzone, de onvermijdelijke passage tussen een onpersoonlijke buitenwereld en onze veilige binnenhaven waar we een eigen wereld rond ons bouwen met virtuele netwerken en drukke bezigheden.

Er waren de gemeentelijke fusies uit de jaren 1970 die oude dorpskernen versmolten met de centrumstad. Er zijn de migratiestromen sinds de jaren zestig die mensen met verschillende culturen samenbrengen in een gedeelde leefwereld. Er was de komst van de televisie in het midden van iedere huiskamer en de verveelvuldiging van vrijetijdsaanbod voor jong en

Anno 2006 leeft meer dan de helft van de wereldbevolking in een stedelijke context. De vertrouwdheid van de buurt wordt in stijgende lijn ingeruild voor een diverser, vrijer, maar soms ook onpersoonlijker stadsleven. De wereld wordt een dorp, maar kennen we onze burens nog?

Zullen we mijmeren over de tijd van toen of juichen we de vooruitgang toe? Het antwoord op die vraag is niet zo eenduidig. En misschien ligt het leven van alledag ook wel ergens tussenin?

Als we maar gelukkig zijn, zou je kunnen stellen. Want hier in ons vlakke Vlaanderenland zijn we vandaag met zijn allen ook rijker dan ooit. We kennen een uitgebreide sociale zekerheid, ongeziene opleidings- en toekomstmogelijkheden. We reizen naar hartelust en de meesten onder ons kunnen ruimschoots voorzien in onze levensbehoeften.

Maar wat maakt ons vandaag dan precies gelukkig?

Met het project **Gelukstraat** trokken we op onderzoek uit, de straat op. En waar konden we beter beginnen dan dicht bij huis?...

Gelukstraat

Gelukstraat

Opzet en werkproces

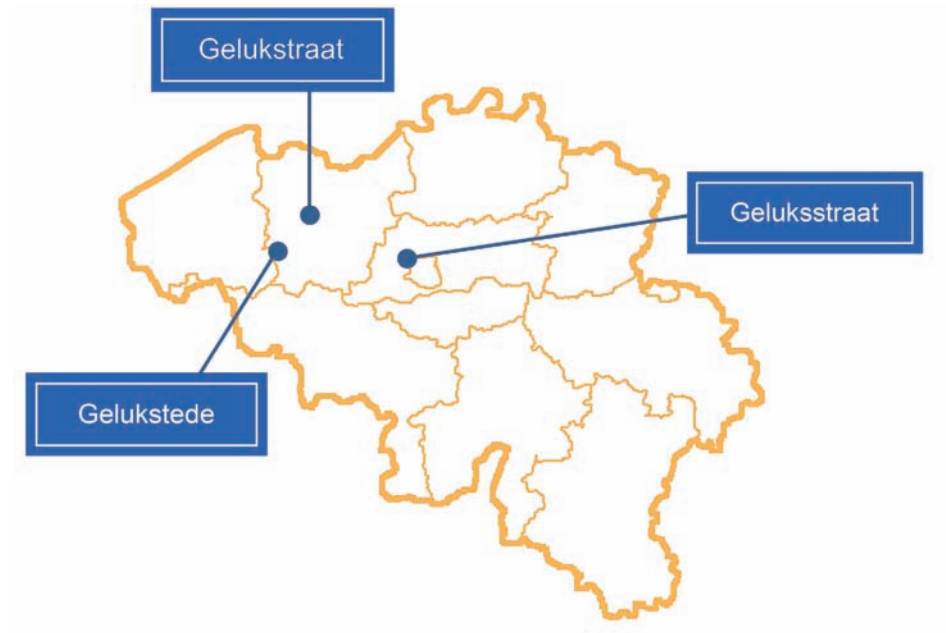
Hoe ziet het dagdagelijkse samenwonen in een doorsnee Vlaamse straat eruit?

In de herfst van 2005 besloot *tapis plein* vzw een sociaal-artistiek project op poten te zetten dat de vinger aan de pols legt van onze actuele stedelijke samenleving. Het opzet was een kleinschalige sociale kern uit te lichten om zo een impressie op te roepen van een 'doorsnee' lokale belevingswereld. Het gaan en komen, doen en laten, zeggen en ongezegd blijven in een alledaagse straat op een doordeweekse dag. Plekken, mensen en ontmoetingen die vroeger de kern van ons bestaan uitmaakten, maar in tijden van globalisering, virtuele communicatie en spektakelzucht soms vergeten lijken te worden.

Clara Hermans en Leentje Vandenbussche, twee jonge kunstenaars met artistieke en sociale achtergrond, werden door *tapis plein* uitgenodigd om mee in het project te stappen en het concept uit te werken.

Het uitgangspunt was een betekenisvolle straatnaam te pikken die in verschillende gemeentes voorkwam. Misschien zo'n straat die je in elke gemeente wel tegen het lijf kan lopen: de Spoorwegstraat, de Kerkstraat, de Dorpsstraat...

Maar al snel sprong de Gelukstraat uit het Vlaamse stratenregister. Met de bescheiden maar prikkelende vragen die haar naam ondeugend oproept: zijn haar inwoners misschien dat ietsje gelukkiger in hun straat? Zouden deze mensen meer stilstaan bij persoonlijk en collectief geluk? En is geluk niet de uiteindelijke zin van een mensenleven, van een samenleving, en dus – op kleinere schaal – van een straat?

Met deze en andere vragen over actuele stedelijkheid en de cultuur van alledag in onze bagage, werden de volgende maanden benut om de drie Gelukstraten die Vlaanderen rijk is (in Gent, Oudenaarde en Anderlecht) te doorgronden.

Na een eerste aankondiging van het buurtproject -een gelukskaartje in elke bus- zette de ploeg de stap tot een persoonlijke kennismaking van deur tot deur, sloeg een praatje met de buurtbewoners of raakte verdiept in eindeloze babbels. Van voordeur tot huiskamer en keukentafel verzamelde het **Gelukstraat**-team grote en kleine verhalen van geluk en samenleven. Deze interviews vormen de grondstof in het groeiproces naar een collectief straatproject met een toonmoment midden oktober. Een toonmoment dat bewoners en publiek betreft in een reflectie op de zin en onzin van het stedelijke samenleven in Vlaanderen, anno 2006.

Projectvisie en toonmoment

De straat als transitzone tussen binnen en buiten.

In onze projectvisie kan een gelukkig samenleven zich pas ontwikkelen in een uitgewogen balans tussen onze persoonlijke en sociale leefwereld. Daarom wordt er in het toonmoment fel gewerkt rond de tegenstelling isolatie versus communicatie. Het interactief samenlevingsportret dat de inzet vormt van **Gelukstraat** tracht met een minimale ingreep in het dagelijkse leven van de straat de eigen leefomstandigheden zichtbaar te maken en subtiel te bevragen.

Voor één avond wordt de wereld voor en achter de straatgevels niet gescheiden door gordijnen, blinden en rolluiken. Via een evocatie van klein, alledaags geluk in sobere *tableaux vivants* wordt er met de buurtbewoners een suggestieve inkijk geboden in eigen huishouding. De uitgesproken confrontatie tussen de passant (het buiten – de toeschouwer) en de bewoner (het binnen – de ‘acteur’ van het dagelijkse leven) overstijgt het dagelijkse passieve voyeurisme door een indringende fysieke aanwezigheid en vormt de drijfveer van het toonmoment. Wandelend langs een klankband van flarden gesprekken en interviews met de buurtbewoners, wordt de toeschouwer onderweg geprikkeld tot persoonlijke bespiegelingen rond de uiteindelijke van het hele project: wat maakt ons gelukkig?

Eerder dan pasklare geluksformules aan te bieden wil **Gelukstraat** het voorzichtige begin worden van een persoonlijk antwoord op deze vraag. De voorbijgangers worden uitgenodigd om te flaneren en hier en daar een ogenblik stil te staan en de ogen te openen voor een soms vergeten, alledaags geluk.

“Drie maand geleden was ik een skinhead en nu heb ik lang haar en een lange baard. Ik was gelukkig als skinhead en ‘k ben gelukkig met een lange baard. En wat mensen erover zeggen en denken, dat kan me allemaal niet veel bommen.”

“Geluk kan voor mij in voetbal zitten. De binnenkant of de buitenkant van de paal, dat is een wereld van verschil. Als je dan in de kantine komt tussen de supporters, dan weet je wat geluk is..”

Oproep: méér gelukstraten in Vlaanderen!

Een tweede luik van het project heeft tot doel om de inplanting van nieuwe Gelukstraten in Vlaanderen te stimuleren. Bij het in kaart brengen van de bestaande Gelukstraten werden er immers slechts drie aangetroffen. Gent herbergt de oudste Gelukstraat, die al teruggaat tot de 13e eeuw. De Gelukstede te Oudenaarde volgde in de 16e eeuw. Een kleine eeuw later was er zelfs sprake van een tweede Gelukstraat in Gent, maar deze werd vrij snel omgedoopt tot de Seminariestraat. Tot slot plaatste Anderlecht, als enige in de 20e eeuw, een Geluksstraat op een straatnaambordje.

Het geluk zit in kleine dingen, niet? En dus lijkt het ons een treffend statement om samen met de Vlaamse gemeentebesturen de verspreiding van de Gelukstraten te bevorderen. Een kleine inspanning met een grote meerwaarde: een naambordje dat de bewoner en voorbijganger op onbewaakte, alledaagse momenten aanzet stil te staan bij de zin of onzin van geluk, al was het maar voor even. Bovendien onderlijnt de beslissing van de gemeente om op haar grondgebied een Gelukstraat in te planten haar betrokkenheid in de creatie van een op geluk gerichte samenleving.

Daarom nodigen wij alle Vlaamse gemeentebesturen binnenkort schriftelijk uit om een straat tot Gelukstraat te dopen bij inplanting van een nieuwe straat of eenvoudigweg door een naamwijziging.

Maar ook de burger kan zijn ding doen: suggesties voor straatnamen kunnen immers eveneens via persoonlijke aanvraag worden ingediend. Deze aanvraag heeft dan enkel nog de goedkeuring nodig van het schepencollege en een bevoegde commissie. Hoe dat in zijn werk gaat? De website van ons project verschaft geïnteresseerden alle nodige praktische informatie om een Gelukstraat te verwezenlijken in de eigen buurt of stad.

Elke nieuwe Gelukstraat die de komende maanden in Vlaanderen het levenslicht ziet, wordt met toeters en bellen verwelkomd op onze website. De overzichtskaart van België krijgt er een aanduiding bij en de straat wordt opgenomen in het chronologisch overzicht van Gelukstraten. Bovendien mogen de bewoners van de (om)gedoopte straat alvast op een attente verrassing rekenen! Ter verwelkoming in de Gelukstraat ontvangen zij van onze ploeg een gelukspakketje in de brievenbus.

“Toen ik mijn vriend ontmoette, had hij net een huis gekocht in de Gelukstraat. Dat gaf meteen een goede indruk.”

“Wij hebben deze week net een nieuwe woning gekocht. Jammer dat we ons adres in de Gelukstraat niet kunnen meenemen.”

Deze actie loopt tot 1 oktober 2007. Wij hopen met dit initiatief alvast de kleine reflectie van/ over geluk in het Vlaamse straatbeeld een duwtje in de rug te geven.

PRAKTISCH

Het toonmoment **GELUKSTRAAT** is te zien in:

Gent op maandag 16 oktober van 20u tot 22u in de Gelukstraat

Oudenaarde op woensdag 18 oktober van 20u tot 22u in de Gelukstede

Anderlecht op vrijdag 20 oktober van 20u tot 22u in de Geluksstraat

De **nationale persconferentie** vindt plaats in:

Gent op maandag 16 oktober van 19u15 tot 19u45, Gelukstraat 17

De **regionale persconferenties** vinden plaats in:

Oudenaarde op woensdag 18 oktober om 20u in de Gelukstede

Anderlecht op vrijdag 20 oktober om 20u in de Geluksstraat

Meer info vindt je op:

www.gelukstraat.be * www.tapisplein.be

Contact kan via:

Leentje Vandenbussche * 0474 66 27 03 * allesenniets@gmail.com

Clara Hermans * 0485 14 50 33 * clarahermans@gmail.com

tapis plein vzw * 0473 38 19 07 of 050 68 37 94 * info@tapisplein.be

Gelukstraat

Gelukstraat is een initiatief van tapis plein vzw.

Het project kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Overheid.

LEENTJE VANDENBUSSCHE

Leentje Vandenbussche (°1984) studeerde Driedimensionale Vormgeving aan de Gentse Academie. Vanuit deze opleiding groeide ze tot een artistieke praktijk op het snijvlak van beeldende kunst en performance. Een eerste orgelpunt van deze benadering was de modeshow / performance *Onder Onder* (2005). Deze bood een humoristische kritiek op het stereotiepe verloop van een lingeriemodeshow door deze te laten uitmonden in een dansante performance. Vandenbussche's bewustzijn van het publiek bleek in deze performance reeds sterk aanwezig. Voor *Onder Onder* bedacht ze -samen met Siets Bloemen- namelijk een ongewone setting die ook de kijkervaring zou integreren in het kunstwerk. Doordat het publiek zich onder een glazen catwalk bevond werd het geconfronteerd met de eigen blik in het terugkijken van de 'modellen'. Op een speelse maar geëngageerde manier werden zo in *Onder Onder* zowel persoonlijke als maatschappelijke machtsmechanismen aangeraakt en bereflecteerd. Dit zachttaardige sociaal engagement kwam verder nog tot uiting in de sterke groepsfeer waardoor het project werd gekenmerkt. Het samenbrengen van onprofessionele maar toegewijde vrijwilligers in zowel een creatieproces als een kennismakingsproces is eveneens een rode draad in haar werk.

Met *Beckett op z'n plaats* (2006) verraste ze het Gentse stadscentrum met een performance die drie uur lang een leger van 20 oudere mannen opstelde op de Korenmarkt. Bedenkingen rond wachten, verwachting, de maatschappelijke rush en stilte waren de inzet van deze poëtische straatactie. Onder de titel *Alles en Niets* (2006) werden gelijksoortige acties ondernomen te Oostende tijdens Theater aan Zee. Kleine, alledaagse gebaren als stilstand en ontmoeting werden ook daar subtiel geësthetiseerd en toegankelijk gemaakt voor persoonlijke reflectie.

Leentje Vandenbussche werd door tapis plein vzw in 2005 geselecteerd voor de tentoonstelling *Jonge Zwanen* te Brugge. In 2006 exposeerde ze beeldend werk voor Croxhapox te Oudenaarde, op Basics 2.

CLARA HERMANS

Clara Hermans (°1978) studeerde fotografie aan de Academie in Gent en aan de Konstfack-academie in Stockholm. Daarop volgde ze naar IJsland, om schapen te kastrenen en haar werk in stilte te verfijnen. In 2004 keerde ze terug naar België voor een solo-debuut op eigen bodem. Aanvankelijk waan je je als toeschouwer op een speelse, prikkelende tentoonstelling van rechttoe-rechtaan dagboekfotografie. Maar wanneer je je verdiept in de zuivere, monumentale beelden, verliezen die hun onschuld en leggen ze een loodzware vervreemding

bloot. De alledaagse beelden suggereren een onderliggend, beklijvende spanning van wanhoop en leegte, van aantrekking en verlangen, cynisme en liefde. Datzelfde jaar stelde de fotografe werk op in *De Factorij*, een sociaal artistieke werkplaats in Leuven. Ditmaal waren het pasfoto's van konijnen die een opvallend speelsere vervreemding bewerkstelligden.

Net als Leentje Vandenbussche heeft Clara Hermans een voorliefde voor sensatieloze onderwerpen die uit het leven zijn gegrepen. Deze worden uitvergroot tot herkenbare staaltjes van banaliteit. Maar tegelijkertijd bezitten de beelden een poëzie en een intensiteit die het alledaagse overstijgen en een dieperliggend verhaal losweken. Op datzelfde spoor was werk van haar te bezichtigen in de Stockholmse Konstfack-academie. Met de video-installatie *Fish stick* (2003) gidde ze het publiek rond in een wereld van alledaagse keukenrituelen. Voor een groepstentoonstelling op de academie van Reykjavik twee jaar later maakte zij onder de titel *Het bos* (2005) een videoportret van IJslanders terwijl deze Vlaamse liedjes zongen. Ook hier werkt de ongegeneerd eerlijke invalshoek van Hermans' benadering ontroerend en stimulerend.

Een tweede raakvlak delen beide kunstenaars in een bijzondere affiniteit voor werk in de openbare ruimte. In 2003 toonde Hermans in de metro van Stockholm een portretreeks rond schoonheidsnormen. De centrale vraag die deze beelden collectief stelden was er één naar wat we onder schoonheid verstaan.

Clara Hermans studeerde naast fotografie ook ergotherapie en journalistiek en speelt graag met raakvlakken en spanningen tussen die verschillende domeinen.

